

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลกระทบการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดสมุทรปราการ นอกเหนือจากมีตัวบ่งชี้ คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อม (น้ำ อากาศ เสียง ขยะอุตสาหกรรม) แล้ว ตัวบ่งชี้ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหามลพิษในพื้นที่ เนื้อหาในบทที่ 5 การวิเคราะห์ผลกระทบการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อม จึงนำเสนอความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหามลพิษในจังหวัดสมุทรปราการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องความตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ผลกระทบและระดับผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขและป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ เพื่อให้การวิเคราะห์ผลกระทบการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงได้นำเอาตัวบ่งชี้ทั้งสอง คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาร่วมกัน ซึ่งในการศึกษาและวิเคราะห์ดังกล่าว จะช่วยทำให้ทราบถึงสาเหตุและผลกระทบการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรปราการอย่างแท้จริง

5.1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ในการวิเคราะห์หาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งใช้ความคิดเห็นของประชาชนเป็นตัวชี้วัดนี้ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถาม โดยทำการพิจารณาพื้นที่การออกแบบสอบถามเฉพาะอำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง เนื่องจากสาเหตุต่อไปนี้

- เป็นพื้นที่ที่มีสถิติการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสูง
- เป็นพื้นที่ที่จำนวนเหตุร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมมาก
- องค์กรประกอบสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 (น้ำ เสียง อากาศและขยะ) อยู่ในสภาวะที่เสื่อมโทรมมากกว่าพื้นที่อำเภออื่นๆ

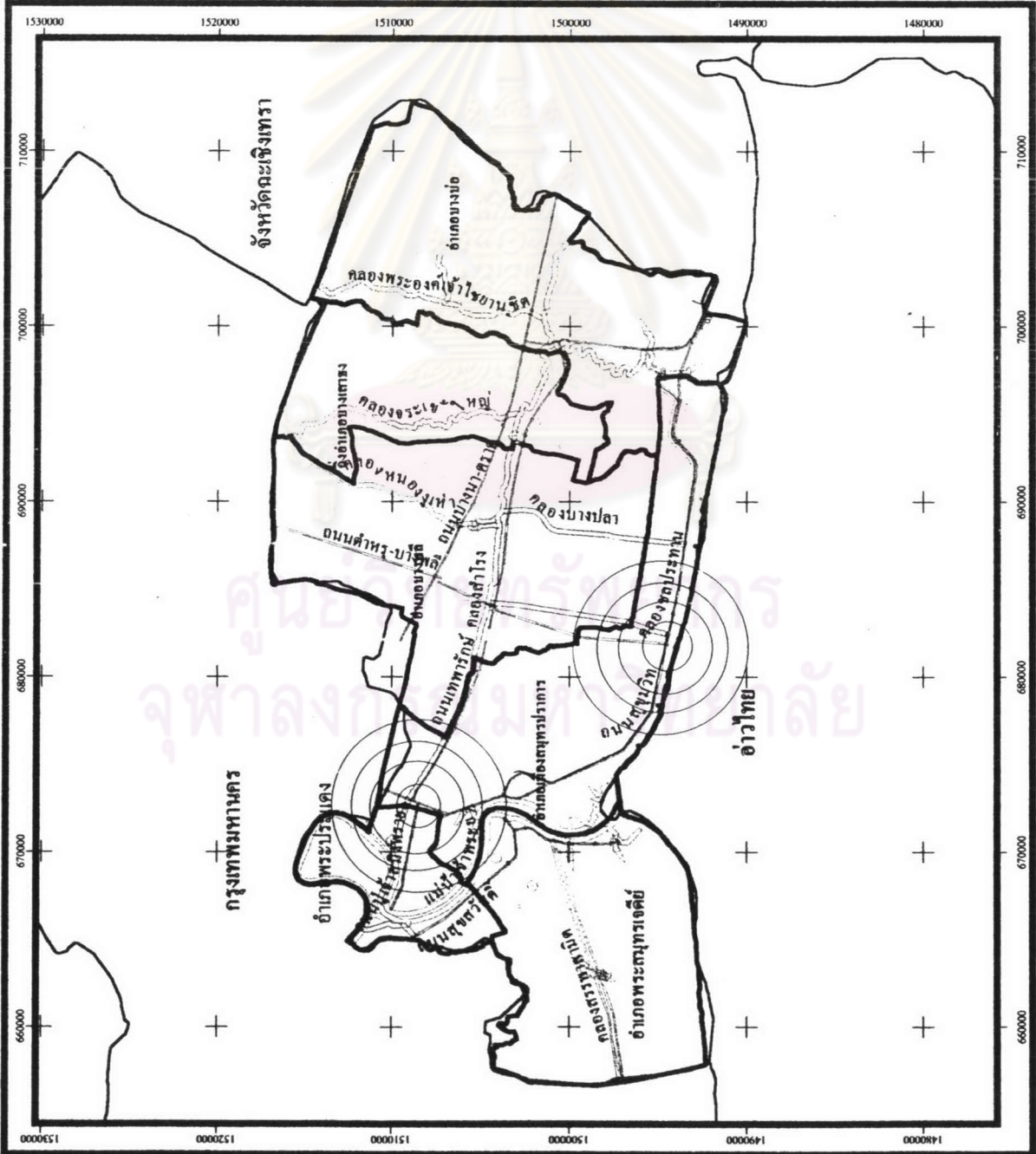
การแจกแบบสอบถามได้แบ่งขอบเขตการแจกแบบสอบถามออกเป็นพื้นที่ย่อยๆ อีก 4 พื้นที่ตามระยะห่างของรัศมี 1 กิโลเมตร 3 กิโลเมตร 5 กิโลเมตร และ 7 กิโลเมตร ตามลำดับ ตามข้อสันนิษฐานที่ว่า พื้นที่ที่ใกล้กับแหล่งกระจุกตัวของโรงงานน่าจะได้รับผลกระทบจากปัญหาลิ่งแวดล้อมมากกว่าพื้นที่ที่ห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรม (พื้นที่ละ 25 ชุด) โดยพื้นที่บริเวณอำเภอเมืองสมุทรปราการมีจุดศูนย์กลางคือ บริเวณปากทางเข้านิคมอุตสาหกรรมบางปูและพื้นที่บริเวณอำเภอพระประแดงมีจุดศูนย์กลางคือ บริเวณสี่แยกปู่เจ้าสมิงพราย โดยกำหนดขนาดของตัวอย่างตามแนวคิดของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ขนาดของประชากร 50,000 คนและ 100,000 คนขึ้นไป จะมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 100 (อำเภอเมืองสมุทรปราการมีจำนวนครัวเรือนเท่ากับ 139,886 ครัวเรือนและอำเภอพระประแดงมีจำนวนครัวเรือนเท่ากับ 62,297 ครัวเรือน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอจึงเท่ากับ 100 ชุด รวมเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 200 ชุด) (แผนที่ 5.1)

ผลจากแบบสอบถามทั้ง 200 ชุด (ตารางที่ 5.1) พบว่า ผู้ทำแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 57.5 จากผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด) มีช่วงอายุ 20 – 30 ปี (ร้อยละ 35.5 จากผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด) มีระดับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา (ร้อยละ 49.5 จากผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 37.0 จากผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด) และอยู่อาศัยในจังหวัดสมุทรปราการมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 57.0 จากผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด) และสามารถทราบข้อมูลผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในพื้นที่

ผลจากแบบสอบถาม พบว่า ในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรปราการที่รัศมี 1 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมอันดับ 1 คือ ปัญหามลพิษทางน้ำ (ร้อยละ 44.0) ในขณะที่รัศมี 3 กิโลเมตร 5 กิโลเมตร และ 7 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู คือ ปัญหามลพิษทางอากาศ (ร้อยละ 72.0 ร้อยละ 48.0 และร้อยละ 60.0 ตามลำดับ) การที่ผู้ทำแบบสอบถามภายในรัศมี 1 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปูให้ปัญหามลพิษทางน้ำเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมอันดับ 1 น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่พื้นที่ดังกล่าว ซึ่งก็คือ ตำบลท้ายบ้านและตำบลบางปูใหม่ เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดน้ำเสียจำนวนมาก คือ อุตสาหกรรมถึงทอ (128 โรง) อุตสาหกรรมผลิตหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์ (168 โรง) (ตารางที่ 5.2)

<p style="text-align: center;">ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 5.1 : พื้นที่ในการออกแบบสอบถาม</p>	<p style="text-align: center;">ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 10px; display: inline-block;"></div> <div style="text-align: center;">เขตอำเภอ</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border-bottom: 1px dashed black; width: 20px; display: inline-block;"></div> <div style="text-align: center;">แม่น้ำ คลอง</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; width: 20px; height: 10px; display: inline-block;"></div> <div style="text-align: center;">ถนน</div> </div>		<div style="text-align: center;"> <p>N</p> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> <p>มาตราส่วน</p> <p>5 0 5 ก.ม.</p> </div>

ตารางที่ 5.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ทำแบบสอบถามทั้ง 200 ชุด

ข้อมูลส่วนตัว		ร้อยละ
เพศ	ชาย	57.5
อายุ (ปี)	20-30	37.5
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา	49.5
อาชีพ	ค้าขาย	37
ระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่	10 ปี ขึ้นไป	57

ที่มา : จากการทำแบบสอบถาม

ตารางที่ 5.2 ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในพื้นที่

รัศมีจากนิคมอุตสาหกรรมบางปู (กิโลเมตร)	ปัญหาสิ่งแวดล้อม 3 อันดับแรก		
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3
1	น้ำ (ร้อยละ 44.0)	อากาศ (ร้อยละ 24.0)	เสียง (ร้อยละ 16.0)
3	อากาศ (ร้อยละ 72.0)	น้ำ (ร้อยละ 20.0)	เสียง, ขยะ (ร้อยละ 4.0, 4.0)
5	อากาศ (ร้อยละ 48.0)	น้ำ (ร้อยละ 28.0)	เสียง (ร้อยละ 12.0)
7	อากาศ (ร้อยละ 60.0)	เสียง (ร้อยละ 24.0)	ขยะ (ร้อยละ 8.0)

รัศมีจากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย (กิโลเมตร)	ปัญหาสิ่งแวดล้อม 3 อันดับแรก		
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3
1	อากาศ (ร้อยละ 76.0)	น้ำ (ร้อยละ 12.0)	เสียง, ขยะ (ร้อยละ 4.0, 4.0)
3	อากาศ (ร้อยละ 80.0)	น้ำ (ร้อยละ 12.0)	เสียง, ขยะ (ร้อยละ 4.0, 4.0)
5	อากาศ (ร้อยละ 88.0)	น้ำ (ร้อยละ 80.0)	เสียง, ขยะ (ร้อยละ 2.0, 2.0)
7	อากาศ (ร้อยละ 84.0)	ขยะ (ร้อยละ 8.0)	เสียง, ขยะ (ร้อยละ 4.0, 4.0)

ที่มา : จากการทำแบบสอบถาม

สำหรับในส่วนของผู้ทำแบบสอบถามในพื้นที่รัศมี 1 กิโลเมตร 3 กิโลเมตร 5 กิโลเมตร และ 7 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย มีความคิดเห็นว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมอันดับ 1 คือ ปัญหามลพิษทางอากาศ (ร้อยละ 76.0 ร้อยละ 80.0 ร้อยละ 88.0 และร้อยละ 84.0 ตามลำดับ) น่าจะเป็นผลมาจากการที่พื้นที่ดังกล่าว ซึ่งก็คือ ตำบลสำโรงใต้ เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ (104 โรง) (ตารางที่ 5.2)

5.1.2 แหล่งกำเนิดของปัญหาสิ่งแวดล้อม

พื้นที่แต่ละจุด ให้ข้อมูลในเรื่องแหล่งกำเนิดของปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันดังนี้ (ตารางที่ 5.3)

5.1.2.1 พื้นที่โดยรอบนิคมอุตสาหกรรมบางปู

- พื้นที่รัศมี 1 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหามลพิษต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหน้าน้ำเสีย (ร้อยละ 96.0) ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 68.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤทธิและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 96.0) ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 96.0) และปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 56.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนปัญหาเสียงรบกวนผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร (ร้อยละ 72.0)

- พื้นที่รัศมี 3 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหาหน้าน้ำเสีย (ร้อยละ 84.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤทธิและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 84.0) และปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 84.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 56.0) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 52.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร ส่วนปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 32.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากตลาด

- พื้นที่รัศมี 5 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหาหน้าน้ำเสีย (ร้อยละ 88.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤทธิและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 92.0) และปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 88.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 52.0) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 72.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร ส่วนปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 40.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 5.3 ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม

รัศมีจากนิคมอุตสาหกรรมบางปู (กิโลเมตร)	ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม					
	น้ำเน่าเสีย	กลิ่นเหม็นจาก วัตถุดิบและ กรรมวิธีการผลิต	กลิ่น ไอ ละอองหรือฝุ่น ละอองของ สารเคมีหรือ โลหะหนัก	ฝุ่นละออง เขม่าควัน	เสียง รบกวน	ขยะมูลฝอย กากของเสีย
1	● (ร้อยละ 96)	● (ร้อยละ 96)	● (ร้อยละ 96)	● (ร้อยละ 68)		● (ร้อยละ 56)
3	● (ร้อยละ 84)	● (ร้อยละ 84)	● (ร้อยละ 84)			
5	● (ร้อยละ 88)	● (ร้อยละ 92)	● (ร้อยละ 88)			
7	● (ร้อยละ 68)	● (ร้อยละ 80)	● (ร้อยละ 80)			

รัศมีจากทางแยกปู้เจ้าตมิงพราย (กิโลเมตร)	ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม					
	น้ำเน่าเสีย	กลิ่นเหม็นจาก วัตถุดิบและ กรรมวิธีการผลิต	กลิ่น ไอ ละอองหรือฝุ่น ละอองของ สารเคมีหรือ โลหะหนัก	ฝุ่นละออง เขม่าควัน	เสียง รบกวน	ขยะมูลฝอย กากของเสีย
1	● (ร้อยละ 76)	● (ร้อยละ 88)	● (ร้อยละ 100)			
3	● (ร้อยละ 88)	● (ร้อยละ 92)	● (ร้อยละ 96)			
5	● (ร้อยละ 64)	● (ร้อยละ 80)	● (ร้อยละ 76)			
7	● (ร้อยละ 60)	● (ร้อยละ 76)	● (ร้อยละ 72)			● (ร้อยละ 32)

ที่มา : จากการทำแบบสอบถาม

- พื้นที่รัศมี 7 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 68.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤทธิชัยและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 80.0) และปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 80.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 84.0) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 84.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร ส่วนปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 36.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากตลาด

5.1.2.2 พื้นที่โดยรอบทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

- พื้นที่รัศมี 1 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 76.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤทธิชัยและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 88.0) และปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 100.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 76.0) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 68.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร ส่วนปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 40.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากตลาด

- พื้นที่รัศมี 3 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 88.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤทธิชัยและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 92.0) และปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 96.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 52.0) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 68.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร ส่วนปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 36.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากที่อยู่อาศัย

- พื้นที่รัศมี 5 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 64.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤทธิชัยและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 80.0) และปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 76.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 64.0) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 92.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร ส่วนปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 28.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากที่อยู่อาศัยและตลาด

- พื้นที่รัศมี 7 กิโลเมตร จากทางแยกปู่เจ้าสมิงพราย

ผู้ทำแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 60.0) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤๅษีและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 76.0) และปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 72.0) และปัญหาขยะมูลฝอย กากของเสีย (ร้อยละ 32.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 52.0) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 80.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้ทำแบบสอบถามล้วนแต่มีความคิดเห็นว่า ปัญหามลพิษในจังหวัดสมุทรปราการคือ ปัญหามลพิษทางน้ำ (ปัญหาน้ำเน่าเสีย - ร้อยละ 78.0) ปัญหามลพิษทางอากาศ (ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤๅษีและกรรมวิธีการผลิต - ร้อยละ 86.0 ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก - ร้อยละ 86.5) ปัญหาขยะมูลฝอย (ร้อยละ - 30.0) มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรมแทบทั้งสิ้น ในส่วนของปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 58.5) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 73.5) ประชาชนมีความคิดเห็นว่า มีแหล่งกำเนิดมาจากการจราจร

5.1.3 ระดับของผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่า ระดับผลกระทบจากปัญหามลพิษของพื้นที่แต่ละจุดให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ดังนี้ (ตารางที่ 5.4)

5.1.3.1 พื้นที่โดยรอบนิคมอุตสาหกรรมบางปู

- พื้นที่รัศมี 1 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู

สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 51.72) ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 65.93) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดฤๅษีและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 57.69) ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 57.69) และปัญหาขยะมูลฝอย (ร้อยละ 61.80) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลาง คือ ปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 54.22)

ตารางที่ 5.4 ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อในระดับมาก

รัศมีจากนิคมอุตสาหกรรมบางปู (กิโลเมตร)	ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม					
	น้ำเน่าเสีย	กลิ่นเหม็นจาก วัตถุพิษและ กรรมวิธีการผลิต	กลิ่น ไอ ละอองหรือฝุ่น ละอองของ สารเคมีหรือ โลหะหนัก	ฝุ่นละออง เขม่าควัน	เสียงรบกวน	ขยะมูลฝอย กากของเสีย
1	● (ร้อยละ 51.72)	● (ร้อยละ 57.69)	● (ร้อยละ 57.69)	● (ร้อยละ 65.93)		● (ร้อยละ 61.80)
3	● (ร้อยละ 52.33)	● (ร้อยละ 60.44)		● (ร้อยละ 81.08)		
5	● (ร้อยละ 57.89)	● (ร้อยละ 67.01)	● (ร้อยละ 48.78)	● (ร้อยละ 76.19)	● (ร้อยละ 58.14)	● (ร้อยละ 51.95)
7		● (ร้อยละ 48.78)	● (ร้อยละ 44.30)	● (ร้อยละ 69.31)	● (ร้อยละ 72.16)	

รัศมีจากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย (กิโลเมตร)	ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม					
	น้ำเน่าเสีย	กลิ่นเหม็นจาก วัตถุพิษและ กรรมวิธีการผลิต	กลิ่น ไอ ละอองหรือฝุ่น ละอองของ สารเคมีหรือ โลหะหนัก	ฝุ่นละออง เขม่าควัน	เสียงรบกวน	ขยะมูลฝอย กากของเสีย
1	● (ร้อยละ 58.82)	● (ร้อยละ 56.18)	● (ร้อยละ 72.73)	● (ร้อยละ 91.30)	● (ร้อยละ 47.95)	
3				● (ร้อยละ 86.96)		
5		● (ร้อยละ 48.61)	● (ร้อยละ 45.45)	● (ร้อยละ 84.07)	● (ร้อยละ 67.01)	● (ร้อยละ 46.67)
7	● (ร้อยละ 50.0)		● (ร้อยละ 67.16)	● (ร้อยละ 79.61)	● (ร้อยละ 63.95)	● (ร้อยละ 50.0)

ที่มา : จากการทำแบบสอบถาม

- **พื้นที่รัศมี 3 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู**
สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 52.33) ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 81.08) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดดุดิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 60.44) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลางคือ ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 51.85) ปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 51.85) และปัญหาขยะมูลฝอย / กากของเสีย (ร้อยละ 60.00)
- **พื้นที่รัศมี 5 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู**
สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 57.89) ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 76.19) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดดุดิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 67.01) ปัญหากลิ่น ไอระเหย หรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 48.78) ปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 58.14) และปัญหาขยะมูลฝอย/กากของเสีย (ร้อยละ 51.95)
- **พื้นที่รัศมี 7 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมบางปู**
สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 69.31) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดดุดิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 48.78) ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 44.30) และปัญหาเสียงดังรบกวน (ร้อยละ 72.16) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลาง คือ ปัญหาน้ำเน่าเสียในแม่น้ำลำคลอง (ร้อยละ 50.00) และปัญหาขยะมูลฝอย / กากของเสีย (ร้อยละ 66.67)

5.1.3.2 พื้นที่โดยรอบทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

- **พื้นที่รัศมี 1 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย**
สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำเน่าเสียในแม่น้ำ ลำคลอง (ร้อยละ 58.82) ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 91.30) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดดุดิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 56.18) ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 72.37) และปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 47.95) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลางคือ ปัญหาขยะมูลฝอย / กากของเสีย (ร้อยละ 52.70)

- พื้นที่รัศมี 3 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 86.96) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลางคือ ปัญหาน้ำเน่าเสียในแม่น้ำลำคลอง (ร้อยละ 56.00) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัตถุคิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 57.53) ปัญหากลิ่นไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 51.85) ปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 51.85) และปัญหาขยะมูลฝอย / กากของเสีย (ร้อยละ 66.67)

- พื้นที่รัศมี 5 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 84.07) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัตถุคิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 48.61) ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 45.45) ปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 67.01) และปัญหาขยะมูลฝอย/กากของเสีย (ร้อยละ 46.67) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลางคือ ปัญหาน้ำเน่าเสียในแม่น้ำลำคลอง (ร้อยละ 45.76)

- พื้นที่รัศมี 7 กิโลเมตร จากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย

สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 50.0) ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 79.21) ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 67.16) ปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 63.95) และปัญหาขยะมูลฝอย/กากของเสีย (ร้อยละ 50.0) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลางคือ ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัตถุคิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 40.38)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจากผู้ทำแบบสอบถามข้างต้น โดยไม่แบ่งการพิจารณาออกเป็นรัศมีต่างๆ พบว่า สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำเน่าเสีย (ร้อยละ 49.83) ปัญหาฝุ่นละออง เขม่าควัน (ร้อยละ 79.81) ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัตถุคิบและกรรมวิธีการผลิต (ร้อยละ 52.84) ปัญหากลิ่น ไอระเหยหรือฝุ่นละอองของสารเคมีหรือโลหะหนัก (ร้อยละ 52.89) ปัญหาเสียงรบกวน (ร้อยละ 55.56) สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดระดับผลกระทบปานกลางคือ และปัญหาขยะมูลฝอย/กากของเสีย (ร้อยละ 51.27)

5.1.4 ผลกระทบของปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม

จากการทำแบบสอบถามผลกระทบของปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ทุรศมีจากนิคมอุตสาหกรรมบางปู (อำเภอเมืองสมุทรปราการ) และพื้นที่ทุรศมีจากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย (อำเภอพระประแดง) พบว่า ผู้ทำแบบสอบถามทั้ง 8 จุด มีความคิดเห็นว่าปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อทั้งในเรื่องการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 68) สุขภาพอนามัย (ร้อยละ 85) สภาพแวดล้อม (ร้อยละ 86) ระบบนิเวศน์ (ร้อยละ 79.5) และการท่องเที่ยว (ร้อยละ 68.5)

5.1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า จากผู้ทำแบบสอบถามทั้งในพื้นที่ทุรศมีจากนิคมอุตสาหกรรมบางปู (อำเภอเมืองสมุทรปราการ) และพื้นที่ทุรศมีจากทางแยกปู้เจ้าสมิงพราย (อำเภอพระประแดง) มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยการไม่ปล่อยน้ำทิ้ง น้ำเสียลงสู่คลองและแม่น้ำ (ร้อยละ 98.0) ไม่ทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงในคลอง แม่น้ำและพื้นที่สาธารณะ (ร้อยละ 97.5) ให้ความเห็นแก่หน่วยงานต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 73.5) ช่วยเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอื่นๆ แก่หน่วยงาน (ร้อยละ 64.0) และร่วมกิจกรรมการรณรงค์ต่างๆ (ร้อยละ 73.0) ในส่วนของในการเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ นั้น พบว่า ผู้ทำแบบสอบถามร้อยละ 55.5 ไม่เคยเข้าร่วมโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ผู้ทำแบบสอบถามร้อยละ 68.0 มีความคิดเห็นว่า ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการควรมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่คนในท้องถิ่นต้องร่วมมือและช่วยกันแก้ไข โดยผู้ทำแบบสอบถามร้อยละ 21.5 มีความคิดเห็นว่าประชาชนสามารถจะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย ช่วยกันรักษาความสะอาดและการร่วมลงมือปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานในโครงการรณรงค์ต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

5.2 ผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

จากเนื้อหาในบทที่ 4 และความคิดเห็นของประชาชนต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ในหัวข้อ

5.1 จะเห็นได้ว่า ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความคิดเห็นของประชาชนต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ

5.2.1 อำเภอเมืองสมุทรปราการ

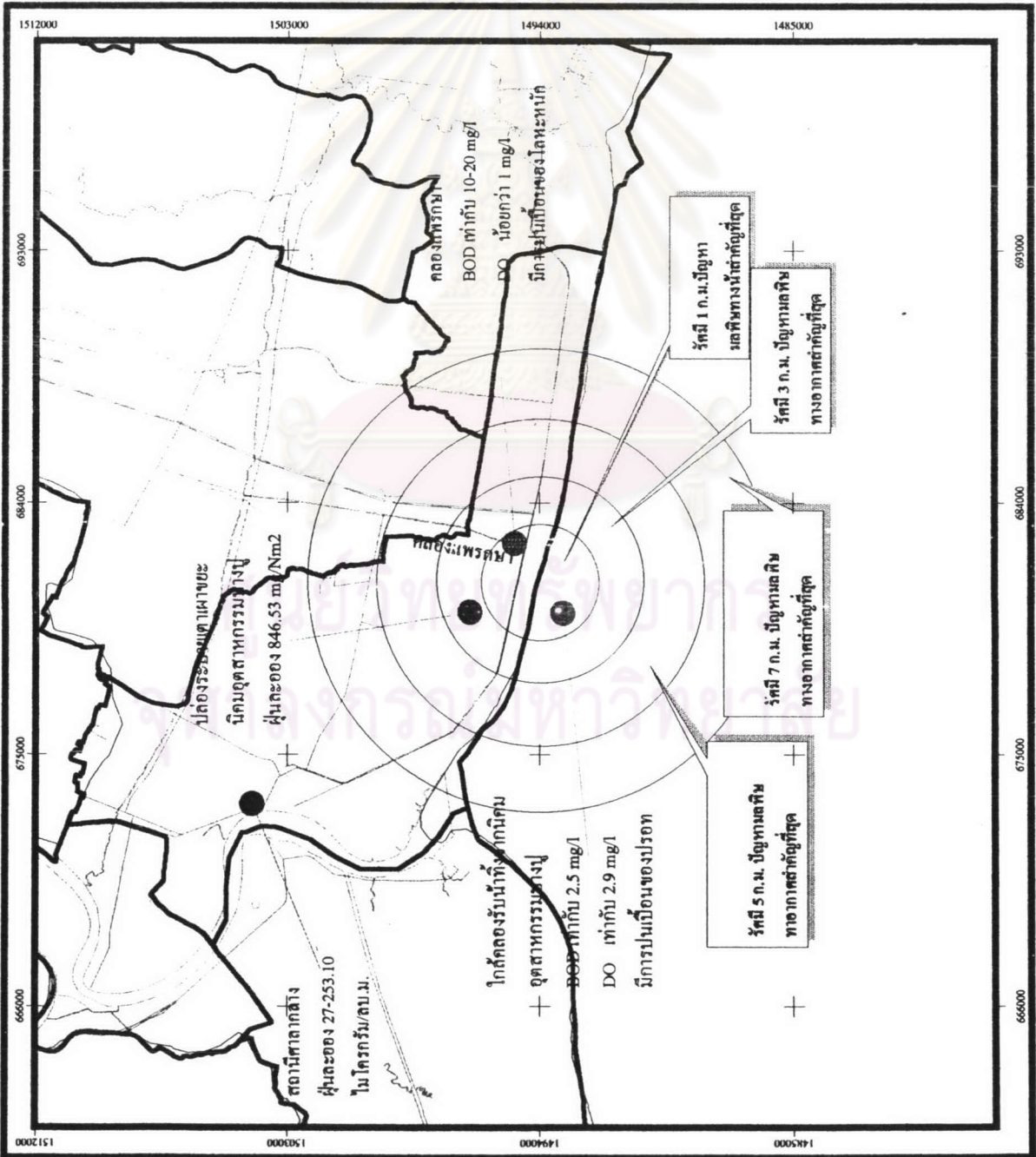
ในรัศมี 1 กิโลเมตร จากทางนิคมอุตสาหกรรมบางปู ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ปัญหามลพิษทางน้ำเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในพื้นที่ สอดคล้องกับผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำคลอง และน้ำทะเลชายฝั่งในบริเวณดังกล่าวที่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและเกินมาตรฐาน คือ คลองแพรกษามีค่าปริมาณความต้องการออกซิเจนทางชีวภาพ (BOD) เฉลี่ยสูงถึง 10 – 20 มิลลิกรัมต่อลิตร ปริมาณออกซิเจนละลายในน้ำ (DO) ต่ำกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร และมีการปนเปื้อนของโลหะหนัก (นิกเกิล ตะกั่ว) และน้ำทะเลชายฝั่งบริเวณใกล้คลองรับน้ำทิ้งจากนิคมอุตสาหกรรมบางปู มีค่าปริมาณความต้องการออกซิเจนทางชีวภาพ (BOD) เฉลี่ยเท่ากับ 2.5 มิลลิกรัมต่อลิตร ปริมาณออกซิเจนละลายในน้ำ (DO) เท่ากับ 2.9 มิลลิกรัมต่อลิตร และมีการปนเปื้อนของปรอท (แผนที่ 5.2)

ประชาชนในรัศมี 3 กิโลเมตร 5 กิโลเมตร และ 7 กิโลเมตร มีความคิดเห็นว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดในพื้นที่คือ ปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบริเวณสถานีศาลากลาง และบริเวณปล่องเตาเผาขยะนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่เกินมาตรฐาน คือ มีการตรวจพบฝุ่นละออง 27 – 253.10 ไมโครกรัม/ลบ.ม. และ 846.53 มิลลิกรัม/นาโน ลบ.ม. (แผนที่ 5.2)

สำหรับความคิดเห็นของประชาชน ในเรื่องแหล่งกำเนิดของปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนในทุกรัฐมีจากนิคมอุตสาหกรรมบางปูมีความคิดเห็นว่าปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัตถุดิบและกรรมวิธีการผลิต ปัญหากลิ่น ไอระเหยของสารเคมีหรือโลหะหนัก มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่สำคัญในพื้นที่ที่ล้วนแต่เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ และปัญหามลพิษทางอากาศ คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมผลิตหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ (แผนที่ 5.4)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	
<p>แผนที่ 5.2 : ผลจากแบบสอบถามและผลการตรวจวัด คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอเมือง</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ▭ เขตอำเภอ ○ ถนน — แม่น้ำ 	<p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>
<p>มาตราส่วน</p> <p>0 3 6 ก.ม.</p>	

5.2.2 อำเภอพระประแดง

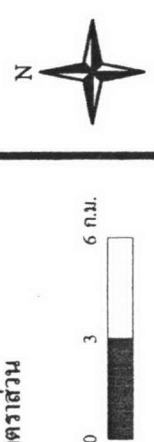
ประชาชนในทุกรัฐมีมีความคิดเห็นว่า ปัญหามลพิษที่สำคัญที่สุดในพื้นที่ คือ ปัญหา มลพิษทางอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบริเวณดังกล่าวที่มีการตรวจพบ ฝุ่นละอองในปริมาณมาก กล่าวคือ ในบริเวณกรมทรัพยากรธรณีตรวจพบฝุ่นละออง (PM10) อยู่ใน ช่วง 53.80 – 295.50 มิลลิกรัม/ลบ.ม. มีจำนวนการตรวจพบฝุ่นละออง (PM10) เกินมาตรฐานถึง 71 ครั้งจากการตรวจวัดทั้งหมด 352 ครั้ง บริเวณโรงจักรพระนครใต้ตรวจพบฝุ่นละออง (PM10) อยู่ใน ช่วง 52.80 – 331.40 มิลลิกรัม/ลบ.ม. มีจำนวนการตรวจพบฝุ่นละออง (PM10) เกินมาตรฐาน ถึง 96 ครั้งจากการตรวจวัดทั้งหมด 345 ครั้งและบริเวณศูนย์อนามัยสำโรงมีค่าความเข้มข้น ของฝุ่นละออง (TSP) 298 ไมโครกรัม/ลบ.ม. (แผนที่ 5.3)

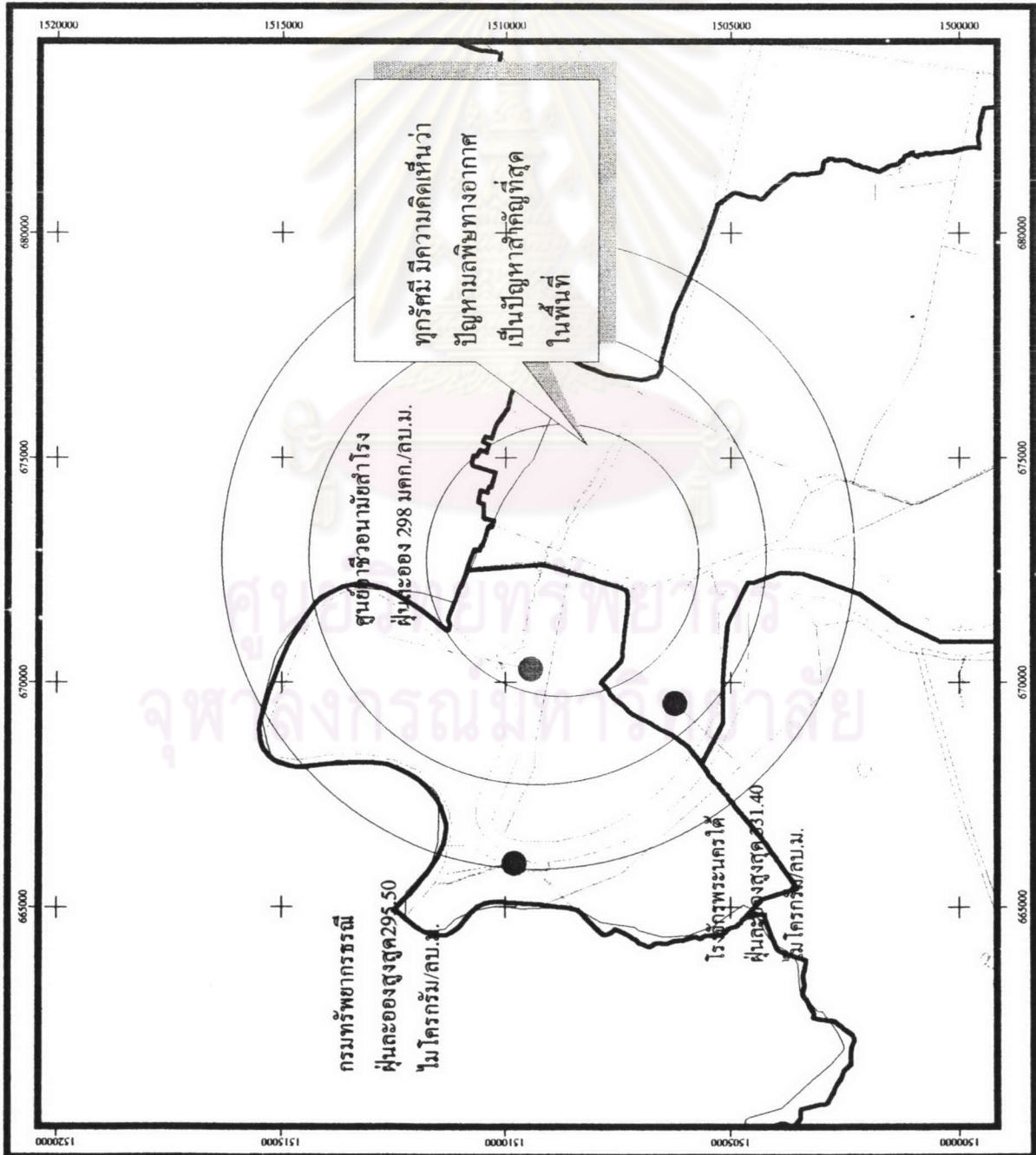
ในส่วนองความคิดเห็นของประชาชน ในเรื่องแหล่งกำเนิดของปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนในทุกรัฐมีจากทางแยกปู้เจ้าสมิงพรายมีความคิดเห็นว่า ปัญหาน้ำเน่า เสีย ปัญหากลิ่นเหม็นจากวัดอุทิศและกรรมวิธีการผลิต ปัญหากลิ่น ไอละอองของสารเคมีหรือ โลหะหนัก มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับการเป็น พื้นที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่ก่อปัญหามลพิษทางน้ำและปัญหามลพิษทางอากาศ คือ อุตสาหกรรมตั้ง ทอ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ (แผนที่ 5.4)

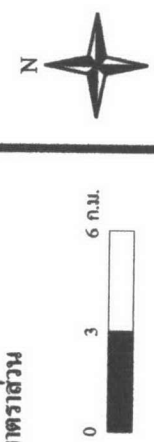
จากข้อมูลดังกล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในจังหวัด สมุทรปราการและความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป็นตัวบ่งชี้ที่ยืนยัน ว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยก่อให้เกิดปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อมตามมา โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในจังหวัด สมุทรปราการ คือ (แผนที่ 5.5)

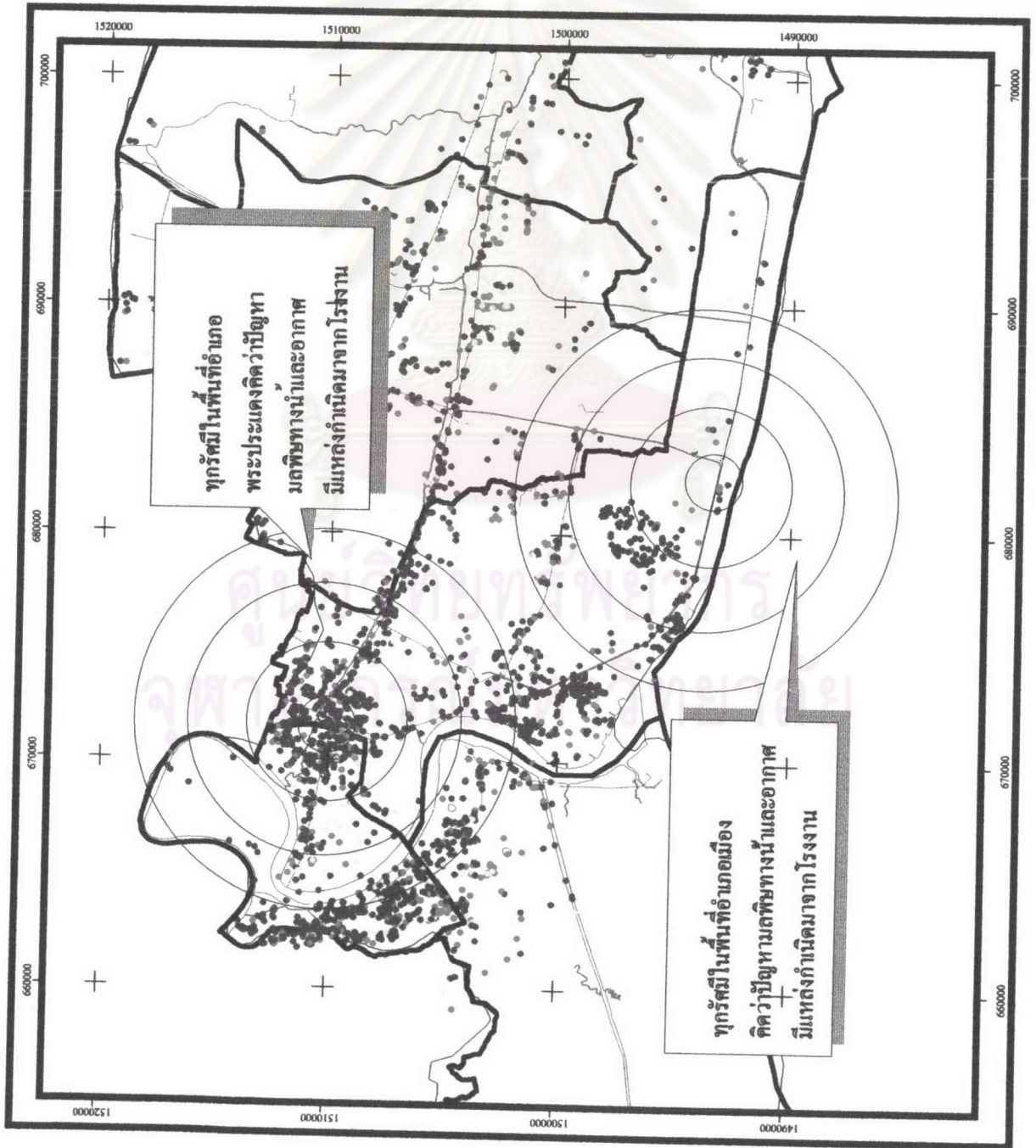
1) เขตพื้นที่บริเวณถนนปู้เจ้าสมิงพราย

เขตพื้นที่บริเวณถนนปู้เจ้าสมิงพราย ได้แก่ เขตพื้นที่เทศบาลตำบลสำโรงใต้ ซึ่งมีพื้นที่ ตำบลสำโรงใต้ ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลสำโรงกลาง ตำบลสำโรงและตำบลบางหัวเสือ อำเภอ พระประแดงเป็นพื้นที่คาบเกี่ยว เป็นพื้นที่ที่มีปัญหามลพิษทางน้ำและปัญหามลพิษทางอากาศ อุตสาหกรรมที่มีเป็นจำนวนมาก และเป็นแหล่งกำเนิดของปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ดังกล่าวคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 199 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 36 ของ อุตสาหกรรมทั้งหมดที่ตั้งใน 5 ตำบลดังกล่าว

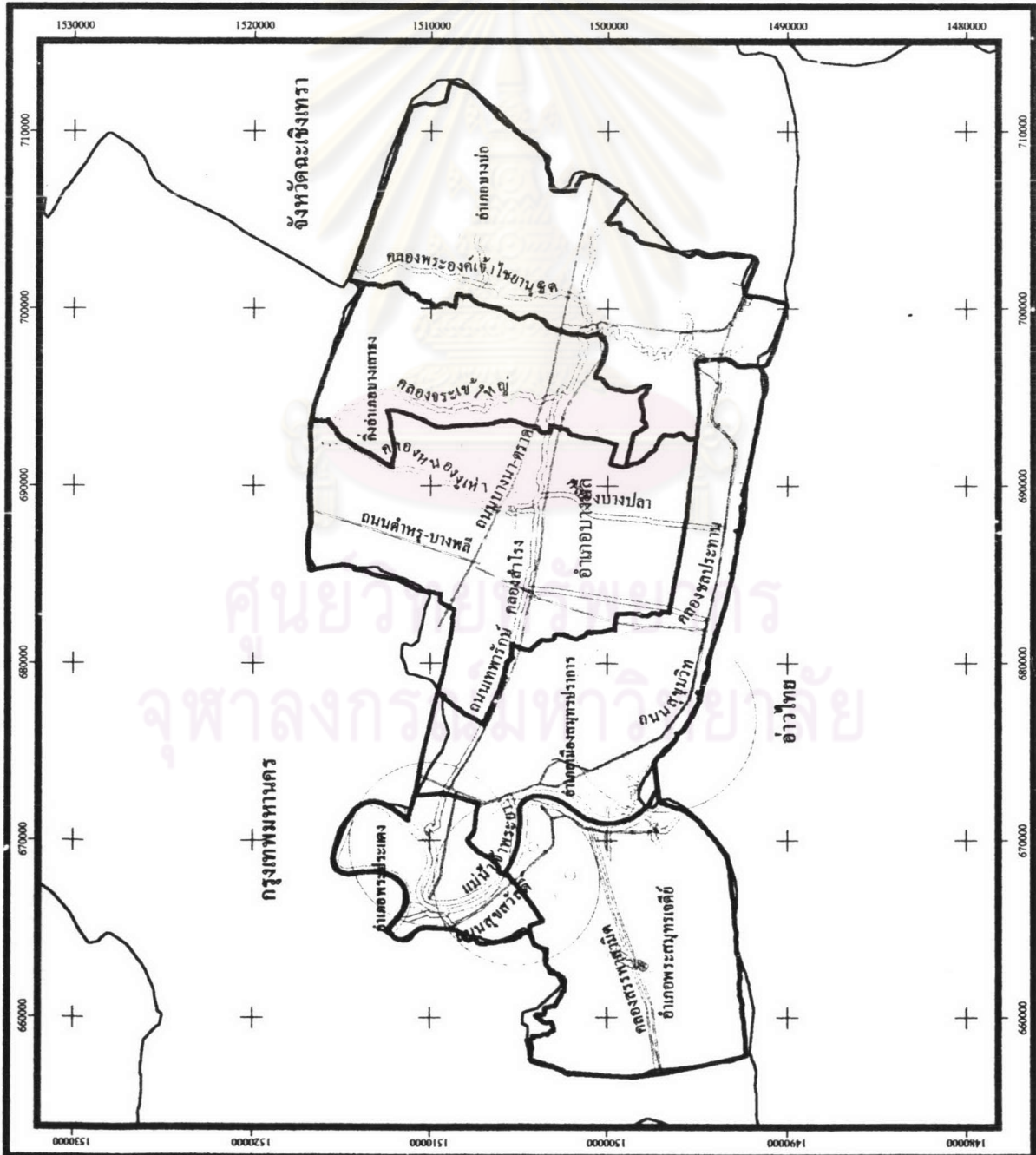
<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 5.3 : ผลจากแบบจำลองและผลการตรวจวัด คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอพระประแดง</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> เขตอำเภอ ถนน แม่น้ำ <p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>	 <p>มาตราส่วน</p> <p>0 3 6 ก.ม.</p>
--	---	--	--

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 5.4 : ผลจากแบบสอบถามและตำแหน่งโรงงาน ที่ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำและอากาศ</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ▭ เขตอำเภอ ○ อวน ◊ แม่น้ำ ● อุตสาหกรรมผลิตอัญมณีโลหะ ● อุตสาหกรรมสิ่งทอ ● อุตสาหกรรมผลิตหนังสือพิมพ์และ ผลิตภัณฑ์หนังสือพิมพ์ <p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>	<p>มาตราส่วน</p> <p>0 3 6 ก.ม.</p>
---	--	--	---

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตไนพีนที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 5.5 : เขตพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของปัญหา มลพิษ</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ▭ เขตอำเภอ ▭ แม่น้ำ คลอง ▭ ถนน <p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>	<p>มาตราส่วน</p> <p>4 0 4 ก.ม.</p>
---	---	---	--

2) เขตพื้นที่บริเวณถนนสุขสวัสดิ์

เขตพื้นที่บริเวณถนนสุขสวัสดิ์ ได้แก่ เทศบาลตำบลคตหลวง ซึ่งคาบเกี่ยวกับตำบลบางพิง ตำบลบางครุและตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาในเรื่องปัญหามลพิษทางน้ำและปัญหามลพิษทางอากาศ อุตสาหกรรมที่เด่นในพื้นที่ดังกล่าวและเป็นแหล่งกำเนิดของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในพื้นที่ คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอโดยมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 28 ของอุตสาหกรรมทั้งหมดในบริเวณนี้ (214 โรง) และมากกว่าบริเวณอื่นในจังหวัดด้วย รองลงมาคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น

3) เขตพื้นที่บริเวณตอนใต้ของจังหวัดที่ติดกับทะเล

เขตพื้นที่บริเวณทางตอนใต้ของจังหวัดที่ติดกับทะเล (ตำบลท้ายบ้านและตำบลบางปูใหม่) ซึ่งคาบเกี่ยวกับพื้นที่เทศบาลตำบลบางปู เป็นพื้นที่ที่มีปัญหามลพิษทางน้ำและปัญหามลพิษทางอากาศ โดยอุตสาหกรรมเด่นของบริเวณนี้คือ อุตสาหกรรมผลิตหนังสือพิมพ์และผลิตภัณฑ์จากหนังสือพิมพ์และอุตสาหกรรมสิ่งทอ พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมผลิตหนังสือพิมพ์และผลิตภัณฑ์จากหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่สุดในจังหวัด (168 โรงหรือร้อยละ 60 ของอุตสาหกรรมผลิตหนังสือพิมพ์และผลิตภัณฑ์จากหนังสือพิมพ์ทั้งหมด) นอกจากนี้ พื้นที่ดังกล่าวยังเป็นที่ตั้งของ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก

5.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมเนื่องจากสาเหตุต่อไปนี้

1) การวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตในระยะที่ผ่านมาไม่ครอบคลุมด้านสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตจังหวัดสมุทรปราการ เป็นไปตามนโยบายในระดับประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆ) ที่เน้นในเรื่องของการส่งเสริมการลงทุนและการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก ขาดซึ่งการคำนึงถึงการวางแผนจัดการหรือควบคุมผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีความเกี่ยวข้องกับจังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปได้ดังนี้

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 - 3 แนวทางการพัฒนาประเทศช่วงนี้มุ่งเน้นในเรื่องการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมการผลิต โดยการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีในประเทศมาใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ การส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่เกิดขึ้นไม่มีการระบุดึงประเภทอุตสาหกรรมที่ปลอดภัยหรือพื้นที่ที่ควร หรือไม่ควรให้มีการจัดตั้ง

อุตสาหกรรม ไม่มีการกล่าวถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมการผลิต หรือยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ในปี พ.ศ.2504 จังหวัดสมุทรปราการเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังจำนวนมากและในปี พ.ศ.2512 ซึ่งเป็นปีแรกของการจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 84 โรง โดยอุตสาหกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีทำเลที่ตั้งกระจายปะปนอยู่กับที่อยู่อาศัย แหล่งพาณิชยกรรมและอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัด คือ แม่น้ำเจ้าพระยา

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 – 6 แนวทางการพัฒนาประเทศมีการกล่าวถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศ คือ ปัญหาทรัพยากรที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ แหล่งแร่ พลังงานและเชื้อเพลิง อย่างไรก็ตาม ยังคงมองข้ามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิต ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานครในด้านประชากรและด้านการผลิต โดยขาดการเตรียมการในด้านการเพิ่มขีดความสามารถของท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินการจัดการปัญหามลพิษในพื้นที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังไม่มีการระบุดำเนินการจนถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ประเภทอุตสาหกรรมที่อนุญาตให้จัดตั้ง รวมถึงแนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเมื่อพิจารณาแผนระดับย่อยรองลงมาอย่างเช่น ผังเมืองจังหวัดก็พบว่ายังไม่มีการจัดทำแต่อย่างใด จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนใหม่ในปี พ.ศ.2520 – พ.ศ.2534 ในจังหวัดสมุทรปราการจึงมีตัวเลขเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 – 9 แนวทางการพัฒนาในแผนต่างๆ เหล่านี้ ได้ตระหนักว่า ภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนา จึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงออกกฎหมายหรือพระราชบัญญัติ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จากกรอบแนวทางการพัฒนาดังกล่าวนี้เอง จังหวัดสมุทรปราการได้ถูกประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลดและขจัดมลพิษในพื้นที่ และในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ก็ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับประเทศขึ้น

อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนาดังกล่าวยังขาดซึ่งการระบุรายละเอียดที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ เช่น วิธีการปฏิบัติ แผนงาน โครงการ หน่วยงานรับผิดชอบ ฯลฯ นอกจากนี้ แผนดังกล่าวยังหยุดอยู่เพียงแค่การจัดทำแผนนโยบายระดับใหญ่ ขาดซึ่งแผนปฏิบัติการในระดับท้องถิ่นที่เชื่อมโยงและระบุถึงรายละเอียดดังกล่าวได้

2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมและจัดการโรงงานอุตสาหกรรม และสิ่งแวดล้อมไม่สามารถเป็นเครื่องมือได้ในทางปฏิบัติ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ มีการบังคับใช้ภายหลังจากรัฐมนตรีโยกย้ายโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะออกจากกรุงเทพมหานคร มาตั้งอยู่ที่บางปะกง พ.ศ.2504 และการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของโรงงานอุตสาหกรรมนับตั้งแต่ พ.ศ.2512 ในขณะที่กฎหมายต่างๆ เช่น ผังเมืองสมุทรปราการเริ่มใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ.2537 พระราชบัญญัติโรงงานตราขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2518 และปรับปรุงใหม่ในปี พ.ศ.2535 และการจัดตั้งหน่วยงานนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2515 ภายหลังจากอุตสาหกรรมก่อมลพิษที่สำคัญของจังหวัด เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมฟอกหนัง อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะก่อตั้งขึ้นแล้ว กฎหมายต่างๆ จึงไม่สามารถควบคุมการเกิดขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม หรือจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตั้งแต่แรกเริ่มของจังหวัดสมุทรปราการได้

3) การขาดการควบคุมและดูแลสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย

หน่วยงานที่รับผิดชอบควบคุมและดูแลสิ่งแวดล้อม และโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานราชการต่างๆ ล้วนแต่รับภาระหน้าที่หนักเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน กล่าวคือ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 ต้องรับผิดชอบดูแลสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัดปริมณฑลทั้ง 5 จังหวัด กรมควบคุมมลพิษ แม้มีจำนวนเจ้าหน้าที่มากแต่ต้องรับหน้าที่ต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นพื้นฟูสิ่งแวดล้อมและลดปัญหามลพิษในพื้นที่วิกฤต ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฯลฯ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนเจ้าหน้าที่ 5 คน แต่ต้องรับภาระในการตรวจสอบ ติดตามโรงงานอุตสาหกรรมทั้งจังหวัดซึ่งมีจำนวนมากถึง 6,128 โรง

4) การขาดการวางผังเมืองที่ต่อเนื่องและสอดคล้องกับพื้นที่ข้างเคียง

ผังเมืองรวมสมุทรปราการ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน พิจารณาเฉพาะปัจจัยภายในจังหวัดสมุทรปราการ ไม่ได้คำนึงถึงการพัฒนาหรือลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่ข้างเคียง ส่งผลให้เกิดช่องโหว่ในการควบคุมการใช้ที่ดินระหว่างพื้นที่ และผังเมืองรวมไม่สามารถรองรับกับการพัฒนาที่ต่อเนื่องจากพื้นที่ข้างเคียงได้ ดังจะเห็นได้จาก การขยายตัวของเมืองบริเวณตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานคร

5) โรงงานอุตสาหกรรมมีทำเลที่ตั้งกระจาย

โรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ มีการกระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอ โดยในปี พ.ศ.2546 จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 6,128 โรง อำเภอที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ รองลงมาคือ อำเภอบางพลี และอำเภอพระประแดง การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นนี้ สามารถคิดเป็นพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าได้เท่ากับ 91.28 ตารางกิโลเมตร (54,049.90 ไร่) หรือร้อยละ 9.09 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ มักตั้งอยู่กับการใช้ประโยชน์ที่ดินอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม เกษตรกรรมนี้

6) กระบวนการและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตไม่ปลอดภัย

อุตสาหกรรมที่มีการก่อตั้งมาตั้งแต่ในอดีต คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมฟอกหนัง อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษ

อุตสาหกรรมสิ่งทอ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมหลักๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตเส้นใย อุตสาหกรรมปั่นด้าย อุตสาหกรรมทอผ้าและดักผ้า อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์และตกแต่งสำเร็จ และอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขั้นตอนการผลิตในอุตสาหกรรมประกอบด้วยกระบวนการหลักที่สำคัญ 3 กระบวนการ คือ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2544)

- การเตรียม กระบวนการที่สำคัญในการเตรียม ได้แก่ การเผาขน (Singeing) การลอกแป้ง (Desizing) การขจัดสิ่งสกปรก (Scouring) การฟอกขาว (Bleaching) การชุบมัน (Mercerization)

- การให้สี กรรมวิธีการให้สีที่สำคัญมีอยู่ 2 วิธี คือ วิธีย้อม กับ วิธีการพิมพ์

- การตกแต่งสำเร็จ เป็นขั้นตอนการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนคุณสมบัติสิ่งทอให้มีความเหมาะสมในการใช้งานมากยิ่งขึ้น

ของเสียในอุตสาหกรรมสิ่งทอจึงเกิดขึ้นจากหลายๆ กระบวนการข้างต้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

- ของเสียที่กำลังจะกำจัด

ของเสียที่กำลังจะกำจัด ได้แก่ สีย้อม โลหะ ฟีนอล สารประกอบอินทรีย์ที่เป็นพิษและฟอสเฟต สารลดแรงตึงผิวบางชนิด ตัวทำละลาย เป็นต้น เกิดขึ้นจากกระบวนการย้อมสีและพิมพ์ สารเหล่านี้จะทนทานต่อการบำบัดและผ่านออกไปสู่ระบบบำบัดแบบเร่งตะกอน ทำให้เกิดความ เป็นพิษในน้ำทิ้งจากระบบบำบัด

- ของเสียที่สามารถแพร่กระจายได้

ตัวอย่างของเสียประเภทนี้ ได้แก่ แป้งพิมพ์สี (โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากขั้นตอนทำความสะอาด) เศษเส้นใย ของเสียจากกระบวนการเคลือบผิว (โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลือบผิวด้านหลังด้วยโฟม) ตัวทำละลายตกค้างในเครื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการล้าง เคมีตกค้างสำเร็จที่ผสมเสร็จแล้วแต่ยังไม่ใช้งาน

- ของเสียอันตรายหรือเป็นพิษ

ได้แก่ โลหะหนัก ตัวทำละลายประเภทที่มีคลอรีนเป็นองค์ประกอบ สารลดแรงดึงผิวที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ สีข้อมที่อาจก่อให้เกิดมะเร็ง สีข้อมที่อาจก่อให้เกิดมะเร็ง สีข้อมที่ทำให้เกิดการระคายเคือง สารที่มาพิษ เช่น ฟอร์มัลดีไฮด์ สารอินทรีย์ที่ระเหยง่ายหรือไม่สามารถย่อยสลายได้

- ของเสียที่มีจำนวนมาก

ได้แก่ ปริมาณน้ำทิ้งที่มีเป็นจำนวนมาก น้ำล้างจากกระบวนการเตรียมและการข้อมที่ระบบต่อเนื่อง ของเสียที่มีสภาวะเป็นด่างจากกระบวนการเตรียม ของเสียที่เป็นน้ำสีจากกระบวนการข้อมแบบชุด ซึ่งจะมีเกลือ กรดหรือด่างปริมาณมาก

นอกจากนี้ อุณหภูมิสูงยังก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่สำคัญอีก 4 กลุ่ม ด้วยกัน คือ ไอน้ำมันและไอกรด ผุ่นละอองและเศษเส้นใย ไอระเหยของตัวทำละลายและกลิ่น

ในส่วนของอุตสาหกรรมฟอกหนัง กระบวนการฟอกหนังโดยทั่วๆ ไปจะแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลังการฟอก คือ การเตรียมหนังก่อนฟอก การฟอก ขั้นตอนหลังการฟอก มีรายละเอียดดังนี้ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2544)

- การเตรียมหนังก่อนการฟอก เป็นกรรมวิธีการกำจัดส่วนที่ไม่ต้องการออกจากหนังดิบ คืนความชื้นให้กับหนังและปรับสภาพหนังให้พร้อมสำหรับฟอก กรรมวิธีนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ คือ การล้างแช่น้ำ การแช่น้ำปูนและกำมะถัน การทำลาซฤทธิ์ปูน การบ่มหนัง การดองกรด

- การฟอก มี 2 วิธี คือ การฟอกโครม (Chrome Tanning) และการฟอกผัก (Vegetable Tanning)

- ขั้นตอนหลังการฟอก หลังการฟอกแล้วหนังจะถูกส่งผ่านขั้นตอนต่างๆ เพื่อรอจำหน่ายหรือแปรรูป ขั้นตอนที่สำคัญคือการหลังการฟอก ได้แก่ การฟอกซ้ำ การข้อมสีให้น้ำมันและตกแต่งหนัง

อุตสาหกรรมฟอกหนังเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้น้ำ และสารเคมีเป็นจำนวนมาก องค์ประกอบและความเข้มข้นของน้ำเสียจะขึ้นกับขบวนการผลิตหนังฟอก ชนิดของวัตถุดิบที่ใช้ ผลิตภัณฑ์สุดท้ายและน้ำคืบที่ใช้ เช่น ในขั้นตอนการล้างและแช่น้ำ น้ำเสียจะประกอบด้วย Soluble protein ไขมัน เลือด ขน ขามาแมลง น้ำเสียในขั้นตอนการแช่น้ำปูนและกักขจะมีลักษณะเป็นสีเขียวมึนและมีกลิ่นเน่า มีความเป็นด่างสูง เป็นต้น

ในส่วนของกระบวนการผลิต และเทคโนโลยีที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทผลิตภัณฑ์โลหะตั้งแต่เริ่มการนำแร่เหล็กมาถลุงได้เป็นเหล็กแท่ง การนำเข้าโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเหล็ก เพื่อทำผลิตภัณฑ์เหล็กต่างๆ พบว่า ปัญหาจากอุตสาหกรรมเหล็กส่วนใหญ่ ได้แก่

- มลพิษทางอากาศ ฝุ่นควันจากกระบวนการหลอมเหล็ก
- มลพิษทางน้ำ สารแขวนลอย ซึ่งมักเป็น scrap ในน้ำหล่อเย็น นอกจากนั้นยังมีคราบน้ำมันปนเปื้อนด้วย ในอุตสาหกรรมที่มีการชุบแผ่นเหล็กน้ำทิ้งจากโรงงานจะมีสารเคมีพวกสังกะสี โครเมียม นิเกิล เป็นต้น
- ของเสีย Slag จากเตาหลอม ฝุ่นจากระบบกำจัดฝุ่น

7) ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัย รวมทั้งขาดการรับรู้ข่าวสารและการคุ้มครองจากภาวะมลพิษ

ผลที่ได้จากการทำแบบสอบถามที่ว่าผู้ทำแบบสอบถามถึงร้อยละ 55.5 ไม่เคยเข้าร่วมโครงการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม และปัญหาต่างๆ ของโครงการจัดการน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษจังหวัดสมุทรปราการ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึง การขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย รวมทั้งขาดการรับรู้ข่าวสารและการคุ้มครองจากภาวะมลพิษของประชาชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8) การขาดความรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึกของผู้ประกอบการในการให้ความร่วมมือด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมบางส่วนที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมปล่อยของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมอย่างขาดความรับผิดชอบ ดังจะเห็นได้จากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ทั่วไป เช่น ข่าวการลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลของโรงงานอุตสาหกรรมกฤษชัย อนันต์ จำกัด และโรงงานอุตสาหกรรมของบริษัท วิเทกแพคทอรี่ จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการประกอบอุตสาหกรรมพิมพ์และย้อมผ้า โรงงานทั้งสองแอบปล่อยน้ำเสียสีแดง มีกลิ่นเหม็น ลงสู่ทะเล ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนและสัตว์น้ำในบริเวณดังกล่าวายเป็นจำนวนมาก (ผู้จัดการ, 2548)

5.4 สรุปผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

ในการวิเคราะห์ ผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดสมุทรปราการนั้นมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งจากเนื้อหาที่กล่าวไปข้างต้นในบทที่ 5 จะเห็นได้ว่า ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรปราการ และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ในพื้นที่ที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ปัญหามลพิษทางน้ำเป็นปัญหาที่สำคัญ ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในบริเวณนั้นก็อยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมและเกินมาตรฐาน ในพื้นที่ที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ปัญหามลพิษทางน้ำและปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่มีแหล่งกำเนิดมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ก็พบว่า พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำและปัญหามลพิษทางอากาศ

จากสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรปราการ จึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือปัญหามลพิษตามมา โดยเขตพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของปัญหามลพิษคือ เขตพื้นที่บริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย เขตพื้นที่บริเวณถนนสุขสวัสดิ์ เขตพื้นที่บริเวณตอนใต้ของจังหวัดที่ติดกับทะเล ซึ่งผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมมีสาเหตุมาจากการวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะที่ผ่านมาไม่ครอบคลุมด้านสิ่งแวดล้อม กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุม และจัดการโรงงานอุตสาหกรรม และสิ่งแวดล้อมไม่สามารถเป็นเครื่องมือได้ในทางปฏิบัติ การขาดการควบคุมและดูแลลงโทษตามกฎหมาย การขาดการวางผังเมืองที่

ต่อเนื่องและสอดคล้องกับพื้นที่ข้างเคียง โรงงานอุตสาหกรรมมีทำเลที่ตั้งกระจาย
 กระบวนการและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตไม่ปลดดมพิษ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการ
 วางแผนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย รวมทั้งขาดการรับรู้ข่าวสารและการ
 คุ้มครองจากภาวะมลพิษ การขาดความรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึกของผู้ประกอบการในการให้
 ความร่วมมือด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตของจังหวัดสมุทรปราการ ที่จะไม่ให้ก่อผลกระทบต่อ
 สิ่งแวดล้อมอย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมา จึงจำเป็นที่จะต้องทราบถึงแนวโน้มการพัฒนา
 อุตสาหกรรมการผลิตในอนาคต รวมทั้งนำหลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาใช้ในการวางแนวทาง
 การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้จะกล่าวถึงในบทที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย